

Az elmúlt hónapban döntött a Vas megyei közgyűlés a Savaria Szimfonikus Zenekar igazgatói pályázatról. 30 igen szavazattal, 1 tartózkodás mellett Mérei Tamás nevezte ki a posztra. A megye képviselői után a szombathelyi városatyák egyhangúan támogatták a csellóművész jelölését, aki március 1-jétől öt éven keresztül tölti be ezt a pozíciót. Az új igazgató nincs könnyű helyzetben, hiszen a zenekar csökkenő támogatásra számíthat, emellett az együttesnél létszámcsökkentést is végre kell hajtani. A szimfonikusoknak – a direktor szerint – a Weöres Sándor Színház is konkurenciát jelent. Ezért nyitniuk kell a közönség felé, és ha a szombathelyiek nem mennek be a Bartók terembe, akkor a zenekarnak kell kimennie az emberek közé – vélekedik Mérei Tamás.

I Egy sikeres gordonkaművész, aki több versenyen is díjat szerzett, kamaragyüttesekben muzsikál, éveken át tanított a Zeneakadémián, s emellett még saját vállalkozást is működtet, miért dönt úgy, hogy jelentkezik a zenekari igazgatói posztra?

Még tavaly tavasszal megkeresett néhány a helyi kulturális életben meghatározó személy valamint zenekari tagok is, hogy nem gondolkodnék-e el a jelentkezésen. Mivel nem vagyok hübelebalázs típus, ezért először alaposan körbejártam a témát, beszélgettem korábbi igazgatókkal, karmesterekkel, és persze a zenekar tagjaival. Az volt

Ismét új igazgató, új elképzelések a Savaria Szimfonikus Zenekarnál

„Minden erőmmel a csoda megvalósításán dolgozom”

a nagy előnyöm, hogy az édesanyám tavaly előtt, harmincnyolc éves szolgálatot követően ment nyugdíjba az együttesből, korábban az édesapám is játszott a zenekarban, így jól ismertem az ott folyó munkát. Azt kell mondjam, hogy a Petró János 1991-es távozása óta eltelt 18 évben – bár akadtak jobb tendenciák is – de összességében egyre rosszabb helyzetbe került az együttes. A koncertek, a közönség száma, a turnék évről évre csökkennek. A nyolcvanas években még a vidék legjobb zenekaraként emlegették az együttest. A Bartók Fesztivál a zenei élet fellegetyarává emelte Szombathelyt... Természetesen én is feltettem magamnak a kérdést, hogy mindez mitől változott meg. Nyilvánvalóan vannak objektív okok is, de szerény véleményem szerint szinte minden igazgató hozzáállásában, munkájában akadtak olyan tényezők, amelyek komoly következményekkel jártak. Úgy vélem, nekem nincs vesztenivalóm. Nem az igazgatói karrier érdekel elsősorban, nem az egyéni érdekeimet kívánom képviselni. Az motivál a leginkább, hogy hasznos legyek, hogy a múltjához méltó helyzetbe tudjam ismét hozni az együttest. Nekem ez a legfontosabb. Egyébként is itthon akartam élni, ezért is költöztünk a családommal haza. S bár az első megkeresések után sokat gondolkodtam azon, hogy vállalkozzam-e a feladatra, úgy véltem, muszáj megpróbálnom. Ha néhány év múlva az együttes még rosszabb helyzetbe kerül, akkor nem tudnék tükörbe nézni, ha meg sem próbálok segíteni.

I Az első pályázat körül azonban akadt némi botrány, hiszen a megye és a város is más-más jelöltet látott volna szívesen az együttes élén. Hiába támogatta az Ön pályázatát a város, mégis sikertelen volt a megmérettetés. Ennek ellenére másodszor is jelentkezett...

Megkérdeztem a nem engem választó testületet, hogy van-e ellenem szakmai kifogásuk. Nem volt. S tulajdonképpen

másodszor is aktuálisnak éreztem a pályázatomat. A szöveget elolvastam a téli szünet alatt, egy-két bekezdést kihúztam, s kiegészítettem az előadó művészeti törvény, valamint a világgazdasági válság várható hatásaival.

I A másik jelölttel, Pados Róberttel, aki egyébként eddig a megbízott igazgató posztját töltötte be, milyen a viszonya?

Nagyon jó. Mindenben támogat, s ezt már a gyakorlatban is tapasztalhattam. Most, a zenekar ismét választhatott a jelentkezők közül, s nagyon-nagy arányban voksoltak mellettem. A szavazók közel 80%-a választott engem, ekkora támogatást tudomásom szerint még egyetlen másik igazgatójelölt sem kapott. Sajnos ennek is akad rákfeneje, már érzem is, milyen óriási elvárásokat támasztanak velem szemben...

I Mennyire nehezíti meg a feladatát, hogy a művészeti vezető, Alpaslan Ertüngealp maga is pályázott erre a posztra, tebát nagyon határozott elképzelésekkel rendelkezik a zenekari igazgató teendőiről...

A pozitív oldalról szemlélem ezt, nagyon jó, ha a művészeti vezető átlátja az egész intézmény működését, a feladatokat, a felelőségeket. Nem kell ugyanis mindent külön-külön megértetni velem, hiszen ő már ezeket a dolgokat átgondolta. Ez számomra előny kell, hogy legyen. Egyébként sem lehet megtalálni a spanyolviaszt. Nincs ugyanis ezernyi út. A koncertszámot növelni kell, a közönséget a műsorpolitikával és más eszközökkel meg kell nyerni. Jelen kell lennünk a régiónk egész területén. Nagyon fontos az is, hogy több osztrák koncertet adjunk, hiszen a határ tíz kilométerre van. Petró János idejében, 1991-ben már a küszöbön állt egy burgenlandi bérlet megvalósulása. Azóta minden igazgató leírta, mekkora szükség lenne erre, és mégsem történt semmi...

! Ezek az elképzelések, gondolom, már a pályázatában is megjelentek. Mit emelne még ki a dolgozatából? Melyek a sarokpontjai?

Nagyon lényegesnek tartom a régiós szemléletet, hiszen régebben Zágrábban, Mariborban, Grazban, Linzben, Pozsonyban és Kassán is rendszeresen koncertezett a szombathelyi együttes. Tíz évvel ezelőtt 45 osztrák fellépésünk volt, most csupán 4... Ezen kell elsősorban változtatni.

! Mit tud tenni a gazdasági gondok ellen, hiszen már a korábbi pályázatnál is köztudott volt, hogy több tízmilliós hiánnyal küzd az együttes, s emellett a büdzsé is jelentősen csökken...

Egy önkormányzati intézmény pénzügyi gazdálkodása érdekes kérdés... Ami számomra nagyon szomorú, hogy rögtön leépítéssel kell kezdenem a munkámat. 39 millió forinttal kevesebb támogatás forrását kellett még a megbízott igazgatónak, Pados Róbertnek megtalálni, s ebből 19 milliót személyi kiadásból... Ő kidolgozott egy olyan konstrukciót, ami a legkevésbé fájdalmas. Összesen hat státusszal kell a létszámot csökkentenünk. Két öregségi nyugdíjas távozik, s a szakmai nyugdíjasoknál félállásokat hozunk létre az eddigi teljes státuszok helyett. Egyébként a fenntartó csodálkozva néz rám, amikor megkérdezem, végeztek-e hatástanulmányt, előze-

tes kalkuláció arról, hogy hány fővel a legolcsóbb egy szimfonikus repertoárt játszó együttes működtetése... Hiszen így kiegészítőket kell hívni, vagy túlórákat fizetni, ami szintén pénz. Nincs elég muzsikás, hiszen eddig is minimális létszámmal dolgozott a zenekar és most 63 főre kellene csökken-tenünk... Született optimistaként azonban bízom abban, hogy bár mindkét közgyűlés áldását adta erre az intézkedésre, valahogy meg tudom győzni őket, hogy ez a lépés összességében, hosszú távon nem vezet spóroláshoz.

! Új SzMSZt készítenek?

Az SzMSZ létezik, de erősen hiányos, ki kell egészíteni, a kollektív szerződést pedig el kell készítenünk, mert jelenleg nincs is hatályos. Közös érdek, hogy minden szabályozva legyen. Szeretném, ha ez egy hónap alatt megszületne, mert így pontosan tisztázhatjuk, hogy kinek mi a feladata. De persze a létszámleépítés nagyon rossz hangulatot kelt, én pedig a nyugodt munkában hiszek. Ennek feltétele az is, hogy a művészeti vezető és a zenekari igazgató jól megértse egymást.

! A szezontervezésben is részt vesz?

Nem, a következő évadtervet már teljesen készen kaptam. Öröndetes módon a Filharmóniával is újra elindult az együttműködésünk.

! Az előadó-művészeti törvény regisztrációs rendszere szerint az I. kategóriához 22 ezer fizető nézőre van szükség. Ezt a nézőszámot tudja teljesíteni a szombathelyi együttes?

Történt egy előzetes kalkuláció, és éppen átvittük a lécezt, 23 ezer körüli nézőszámmal. Nagyon nehéz feladat ez, hiszen a Bartók terem csak 360 fő befogadására alkalmas, és Szombathely is a legkisebb lélekszámú település a zenekarral rendelkezők közül...A jelenlegi szezon koncert számát tekintve jövőre már nem leszünk gondban. A Zamárdiban rendezett zenekari közgyűlésnek számomra az az egyik legfontosabb tapasztalata, hogy teljesen logikus módon nem tudnak bennünket nem a többi együtteshez mérni. A közönség számánál óriási tehát a hendikepünk, de az összes többi mérőszám esetében is jelenleg az utolsó helyen állunk, egyedül a saját próbatermünkre lehetünk büszkéek. Annak azonban nagyon örülök, hogy végre megszületett ez a törvény. Óriási eredmény. De azt is látnunk kell, hogy a többszörösen hátrányos helyzetünkön csak részben segítenek ezek az új jogszabályok. Ugyanis nálunk a legkisebb összegű a támogatás, a legkisebb a létszám, s az sem teszi egyszerűbbé az életünket, hogy megszületett a Weöres Sándor Színház. Bár ezzel tényleg a város több évtizedes álma teljesült, a kultúrára azonban nem lett az embereknek több pénze...A teátrum is biztosan elcsábít majd néhányat a bérletvásárlóink közül, s az is egyértelmű már, hogy Jordán Tamás csak alkalmanként kíván zenés műveket műsorra tűzni. Igyekszem azonban előre menekülni.

! Segítséget jelent például az előadó-művészeti törvényben szereplő adójóváírás?

Az igazgatónak úgy kell dolgoznia, hogy élni tudjon ezzel a hatalmas lehetőséggel. Egyébként a saját bevételeinket is növelnünk kell, s ehhez egyértelműen a műsorpolitika az egyik kulcs. Szerencsére a zeneigazgató 5 éves koncepciójában is most éppen a Beethoven programok következnek. Úgy vélem, ki kell menni az emberekhez. Például a Savaria történelmi karnak ott a helye a szabadtéri programok között. Nagyon várom az Iseum helyreállítását is, hiszen két Isis istennő tiszteletére épített templomot találni összesen Európában, s ebből az egyik éppen Szombathelyen látható. 2011-re lesz kész, és azonnal szeretném visszaállítani az itteni operaelőadások hagyományát. Korábban

Amerikától Ausztriáig

Mérei Tamás gordonkaművész 1973-ban, zenész családban született, öt éves kora óta csellózik. A szombathelyi Zeneiskola és Szakközépiskola elvégzése után a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Onczay Csaba, Devich Sándor és Rados Ferenc növendékeként szerzett művészdiplomát. Fődíjat kapott a „Young European Strings” nyári akadémián 1993-ban, Budapesten. Egy évvel később – a verseny történetének legfiatalabbjaként – a Popper Gordonkaverseny I. helyeztjé lett. 1994-ben a „Classical Winter in Jerusalem” (Izrael), 1995-ben a „Pacific Music Festival” (Japán) fesztiválon vívta ki a szólócsellista címet, és olyan karmesterekkel dolgozhatott, mint Lorin Maazel, Christoph Eschenbach és Michael Tilson Thomas. 1996-ban az Indiana Universityre, Starker János professzor osztályába kapott meghívást, majd egy „Fulbright-Soros” ösztöndíj jóvoltából a Yale Universityn, valamint a Juilliard Schoolon, New Yorkban Aldo Parisot professzornál képezhette tovább magát. 1997-ben az Egyesült Államokban nemzetközi versenyen II. díjat nyert, és még ebben az évben – első magyar résztvevőként – a Los Angeles-i Piatigorsky Csellófesztivál Fődíját kapta. 1998-ban a Magyar Rádió Országos Gordonkaversenyén I. díjat, valamint különdíjat nyert. Szólistaként fellépett Európa szinte valamennyi országában, az USA-ban, Japánban, Izraelben. Játszott Helmut Kohlnek, George Bushnak, Jitzak Rabinnak, valamint II. János Pálnak. Rádió- és televízió-felvételei mellett CD lemezeket készített a Deutsche Welle, a Conservatoire de Paris és a Hungaroton Classic számára. 1999-ben – a világon elsőként – lemeze vette Paganini 24 hegedű capriccióját csellón, saját átiratában. 2000-tól 2006-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára. Nyolc esztendő töltött Ausztriában, a Klagenfurti Színház Zenekarának szóló csellistájaként tevékenykedett, és tagja volt a kiváló zenészekből alakult, szombathelyi Kalló Quartettnak is. 2001-ben Artisjus díjat kapott a kortárs magyar zeneművek bemutatása terén kifejtett kiemelkedő tevékenységéért. Az Esterházy Trió alapító tagja és a Sándor Quartettnben is rendszeresen muzsikál.

minden nyáron A varázsfuvola ment itt, de lehetne Aidát is játszani. Operettet, musicalt is műsorra tűzhetünk. Vissza kell ugyanis csalogatnunk a közönséget.

■ *Ezek remek elgondolások, de inkább a művészeti vezető hatáskörébe tartoznak, ráadásul külön költségvetést igényelnek...*

A pályázatomat nyár óta Alpaslan Ertüngaalp is ismeri, már az első megmérettetés előtt is egyeztettem vele, s végig a támogatásáról biztosított. Remélem, a külföldi fellépéseinkből marad majd ilyen rendhagyó előadásokra is pénz... Minimum 30-35 koncertet szeretnék Ausztriában tartani. Úgy gondolom, hogy figyelmet kellene fordítanunk a marketing területen az úgynevezett on és offline felületek összekapcsolására is, amelyek kihasználtsága jelenleg nulla... Azt a Németországban is ismert modellt tartanám jónak, amikor egy város, egy régió – nálunk megye – kulturális arculata az intézmények közös munkája nyomán kifelé egységes arculatot mutat. Ez természetesen nem merül ki az egymásra mutató linkekben... De honlapunk interaktívva tétele sokat segíthet. A reklám nem feltétlenül kell, hogy tudatosan hasson. A cél, hogy beépüljünk, szerves részévé váljunk az itt élők gondolkodásának. Szeretném azt is, hogy a szakközépiskolával, amely egyben művészeti gimnázium, együttműködést alakít-

sunk ki. A növendékek beülhetnek közénk egy vagy két alkalommal, s emellett életre hívunk egy olyan versenyt is, amelynek az a díja, hogy a győztes felléphet a zenekarral. Ez biztosan azt eredményezi, hogy jönnek a családtagok is a hangversenyre. A képzőművészetisek problémája pedig az, hogy nehezen találunk kiállítóteret. Mi rendezhetnénk a Bartók Terem folyosóján tárlatot, hiszen így olyan emberek is kíváncsiak lennének ránk, akik egyébként nem nagyon járnak koncertekre. Szükség lenne még a mai reklám-trendnek megfelelően inkább kevesebb, de nagyméretű, úgynevezett óriás, mint „költésghatékony” A4-es plakátokra, de rengeteg dolgot sorolhatnék még.

■ *Melyek a legégetőbb teendői?*

A legbanálisabb dolgokkal is foglalkoznom kell. Két éve készült el a felújított Bartók Terem, s a női hangolón azóta sincs függöny... Döntenem kell, hogy a rendelkezésre álló pénzt a függönyre vagy a másik teremben rothadó falra költöm... De szeretném minél előbb elérni azt az állapotot, amikor az igazgató nincs arra kárhozható, hogy napi nyolc órát az irodájában töltsön... Akkor vagyok ugyanis hatékony vezető, ha megyek, tárgyalok, egyeztetek, és azzal foglalkozom, hogy megvalósuljanak a különleges hangversenyek. Szeretnék például filmzenéből koncertet életre hívni.

Ehhez természetesen számos egyedi ötlet is társulna, például a nézők vörös szőnyegen érkezhetnének, a büfé James Bond bárrá alakulna. A muzsikához vetítés és narrátor tartozna. Így valóban komplex, nagy hatású élményt nyújthatnánk. Nem tagadom, ezt az ötletet Klagenfurtból veszem. Ott a kezdeményezés nagy sikert aratott, pedig nulláról indult, de ma már egy évre előre nincs rá jegy. Szóval fontos, hogy önjáró legyen az együttes, s a lényeges dolgokra jusson idő, energia.

■ *Öt évre szól a megbízatása. 2014-ben mivel lenne elégedett?*

Nagyon jó kérdés... Szeretném, ha akkor már felfelé szálló ágba lenne az együttes, ha megvalósulna a burgenlandi bérlet, ha ezek a koncertek tényleg közönségcsalogatóak lennének, s ha jobb lenne a finanszírozási helyzet. Bár bevallom, kissé nyomaszt, de egyben inspirál is, hogy mindenhol csodaváró hangulat vesz körül. Azt mondtam azonban a zenekarnak, a bemutatásomat követően, hogy ezt a fokozott várakozást is igyekszem a pozitív oldaláról szemlélni, hiszen nyilvánvalóan akkor vár el az ember valakitől valamit, amikor azt látja, hogy reális esélye van a tervek megvalósulásának. A csoda egyébként jogos elvárás, és én minden erőmmel a megvalósításán dolgozom. R. Zs.

Berkes Kálmán klarinétművész-karmester tölti be április 1-től a Győri Filharmonikusok művészeti vezetői posztját. Mint megtudtuk, ez a státusz eddig hivatalosan nem létezett az együttesnél, Medveczky Ádám szerződésében, akit korábban sokan művészeti vezetőként emlegettek, ez a munkakör nem szerepelt. A Liszt-díjas, érdemes művész egyébként marad a zenekarnál, és továbbra is vezető karmester lesz.

Már a győztes pályázatomban is leírtam, hogy szeretnék egy művészeti igazgatói státuszt létrehozni, mivel ez korábban nem létezett. Nem Medveczky Ádámot szeretném ellehetetleníteni ezzel, inkább az a célunk, hogy a zenekar menedzsmentjét egy új személlyel erősítsük – mondta lapunknak Fűke Géza, aki megjegyezte: maga a tény nem lehetett meglepetés, hiszen az évadnyitó társulati ülésen is szóba került már, de akkor senkinek nem

Változások a Győri Filharmonikusoknál

volt ezzel kapcsolatosan észrevétele. A zenekar igazgatója hangsúlyozza: nem váltják Medveczky Ádámot, hanem egy új posztot hoznak létre, a karmester szerződése ugyanis nem tartalmazta ezt a címet, és a feladatai sem fedték le a művészeti vezető munkakörét. Mint mondta, Medveczky Ádámra továbbra is számítanak, ő vezényel a jövő szezonban több nagybérletes hangversenyt. Az áprilistól munkába álló művészeti igazgatótól, Berkes Kálmántól pedig elsősorban új impulzusokat, friss szellemiséget várnak. Február elején behívatott az igazgató, Fűke Géza, és elmondta, hogy Berkes Kálmán lesz áprilistól a művészeti igazgató, de rögtön azt is hozzátette, hogy a kapcsolatunk ezzel nem szakad meg, karmesterként továbbra is számítanak rám – mondta Med-

veczky Ádám. – Nem örülök a döntésnek, de tudomásul veszem – fogalmazott, majd hozzátette: három bérletes koncerten egészen biztosan ő fog dirigálni, köztük a szeptemberi szezonnyitó hangversenyen, és ígéretet kapott arra, hogy ez a szám további lehetőségekkel bővül majd.

Egy ideje az interneten is terjed egy írás, amely a döntés háttérében politikai okokat sejtet, ezt azonban maga Medveczky Ádám is kifejezetten cáfolta, és „teljesen kizártak” nevezte. Mint mondta, jó a kapcsolata Győr önkormányzatával, amely mindig is elismerte a városért tett érdemeit.

A változások a zenekar összetételét is érintik: a létszám ugyan nem változik, de mivel a közeljövőben többen nyugdíjba mennek, cserék lesznek, a próbajátékokat már ki is írták. Pál Eszter